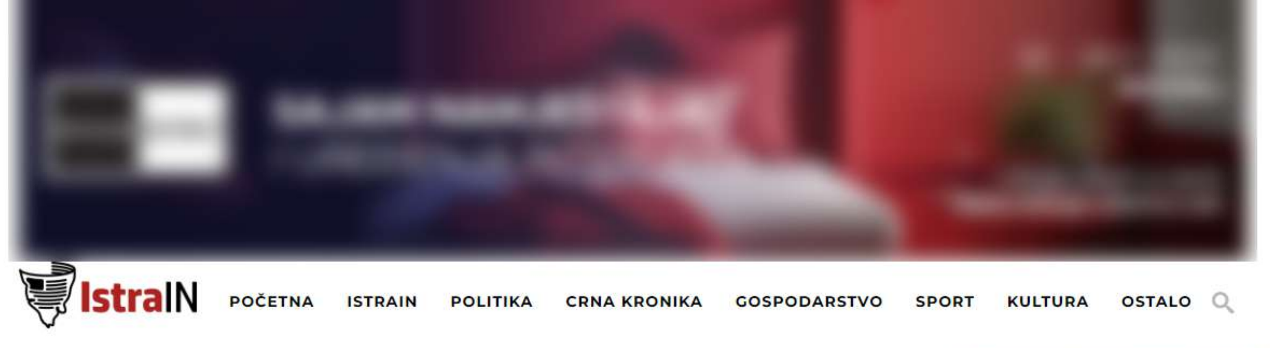

Gordana Jeromela Kaić: ''U Istri imamo hiperprodukciju kulturnih sadržaja, ali to istovremeno pokazuje naše bogatstvo!''

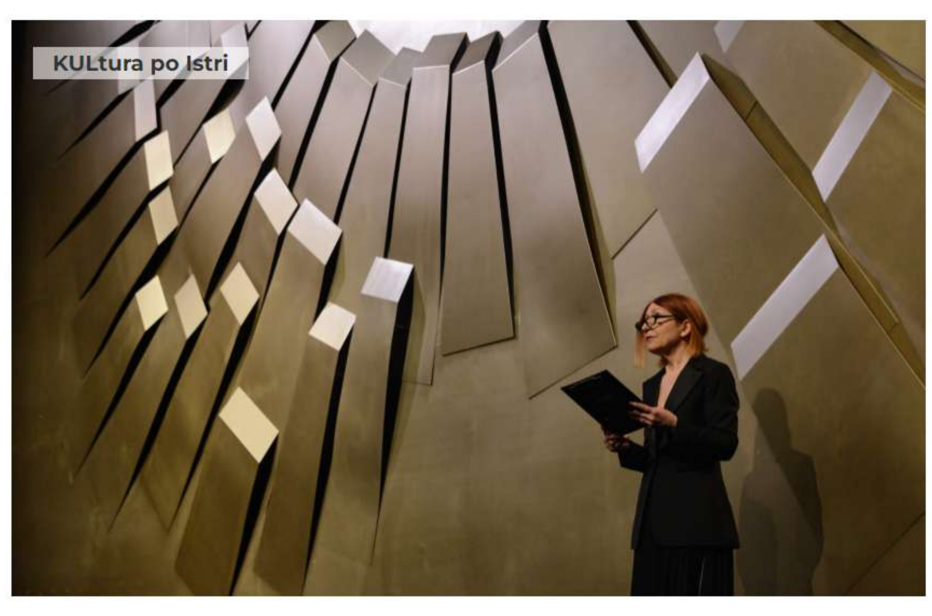

Anamaria Mofardin
14 Kolovoz 2024

KULtura po Istri novi je serijal intervjua na portalu IstraIN, odnosno projekt kojim je želja kroz seriju novinarskih tekstova sagledati stanje kulturne ponude u Istarskoj županiji, kao i percepciju razvoja iste s gledišta nekoliko ključnih ljudi koji imaju velik utjecaj u navedenom području.

Zbog velike količine dostupnih informacija i brzine putovanja istih u današnje vrijeme, posebice u radu elektroničkih medija, doima se kako se teme iz svijeta kulture površno obrađuju, odnosno kako se tek prenose najave događaja, no koliko često govorimo o samoj srži kulture i dobrobitima koje nam ista donosi?

„KULtura po Istri" će učiniti upravo to kroz seriju intervjua s ljudima na čelnim funkcijama kulturnih ustanova i manifestacija koji kulturu zaista svakodnevno žive i ulažu velike napore kako bi svoju publiku pobliže upoznali s istom.

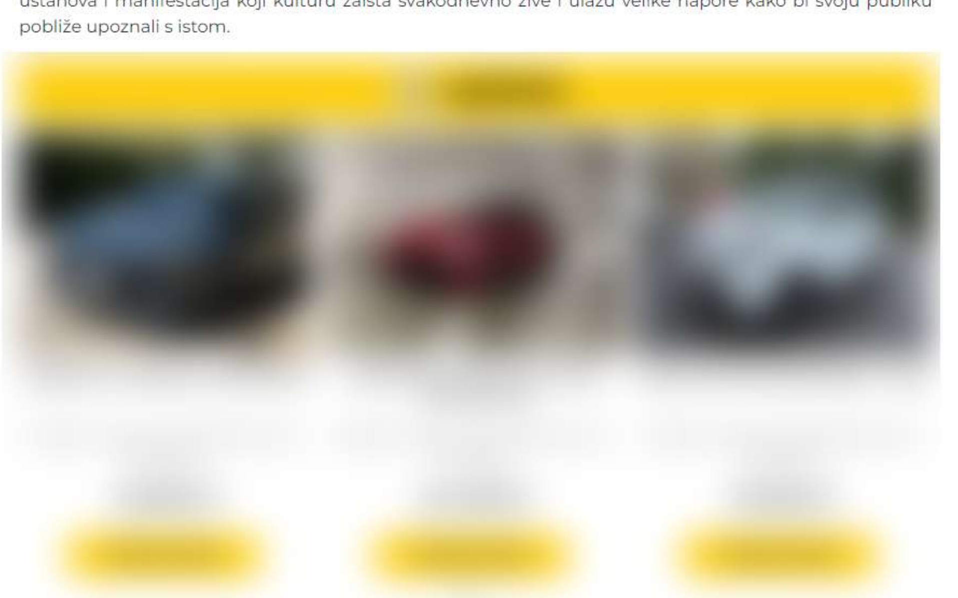

Jedna od njih je ravnateljica Istarskog narodnog kazališta - Gradskog kazališta Pula Gordana Jeromela Kaić, prva sugovornica u ovom projektu. Jeromela Kaić već više od 20 godina radi u INK-u te je stoga prigodno odabrana kako bi prozborila o svijetu kulture kroz aspekt kazališne umjetnosti. Naime, od 2001. godine zaposlena je u Istarskom narodnom kazalištu, dok funkciju ravnateljice obnaša još od 2006. godine, odnosno ovo joj je peti uzastopni mandat na čelnoj poziciji INK-a.

U nastavku pročitajte razgovor kroz koji smo se dotakle brojnih zanimljivih i aktualnih tema vezanih uz svijet kulture s naglaskom na kazalište.

Što je za Vas kultura?

Ovo je jedno jako teško pitanje za početak jer po meni je kultura – sve što nas okružuje. Kultura je nešto što nas određuje. Neki će reći da je kultura često na začelju, odnosno kada govorimo o financiranju kulture onda se nerijetko može čuti da je kultura zadnja rupa na svirali, a zapravo ne bi trebali tako razmišljati. Moramo biti svjesni da je kultura ono što određuje čovjeka, ono zbog čega mi jesmo tu. To je o kulturi u širem smislu.

Dakle, mislim da kultura može jako puno napraviti ako joj damo dovoljno prostora. Ona nas oblikuje i određuje nas na putu da postanemo bolji ljudi. Kultura oblikuje čovjeka na način koji će nas razlikovati od onoga što recimo nije kultura. Upravo to možemo zaključiti i ako promislimo o razvoju kroz povijest jer kultura još od davna oblikuje čovjeka na način da on zapravo sam sebe oblikuje na tom putu.

Kada govorimo o kulturi u kontekstu konzumiranja kulturnih sadržaja i proizvoda kulturnih djelatnika, onda je to nešto drugo, ali prema mom mišljenju – jako povezano. Mislim da je sve što se tiče umjetnosti – glazbe, kazališta, slikarstva, književnosti, arhitekture, kiparstva i brojnih drugih oblika umjetnosti – utjecalo na naše živote i na našu civilizaciju.

Ravnateljica INK-a Gordana Jeromela Kaić i ministrica kulture i medija Nina Obuljen Koržinek (Foto: Saša Miljević za INK)

Kako je tekao razvoj ponude sadržaja u Istarskom narodnom kazalištu kroz godine? Razvija li se i dalje? Je li to kontinuirani razvoj?

Rekla bih da jest. Mi se uvijek trudimo pronalaziti sadržaje i baviti se temama koje prema našem mišljenju interesiraju kazališnu publiku, odnosno moramo voditi računa o njihovim preferencijama.

Kao institucija, javna ustanova u kulturi, moramo voditi računa o svim građanima, odnosno o velikom rasponu u smislu dobi i preferencija. Istovremeno, moramo biti svjesni da smo ustanova koja ima i važnu obrazovnu zadaću pa moramo bazirati svoj program na održavanju tradicije i zavičajnosti na način da ljudi ne zaborave one stečevine koje su u prošlosti oblikovali naše pretke. Dakle, prilikom kreiranja programa moramo voditi računa o zaista mnogo segmenata.

U tom kontekstu mislim da se trudimo svih ovih godina od kada sam ja ovdje, ali i prije nego što sam ja stigla na ovu poziciju. Trudimo se kreirati repertoar koji će biti zanimljiv svim dobnim skupinama – od vrtićke dobi, preko mladih, studenata i radno aktivnog stanovništva sve do umirovljenika.

Evo, spomenuli ste publiku koja je u fokusu mog sljedećeg pitanja. Na koji način pozivate publiku na konzumaciju kulturnih sadržaja?

Koristimo jako puno alata jer su informatizacija i razvoj IT sektora doprinijeli tome da je olakšan put pristupa svim građanima, osobito mladima.

Stoga svoje alate marketinga i promidžbe temeljimo upravo na tome. U posljednjih 10-ak godina proživljavamo velike promjene. Ranije je to bilo puno tiskanog materijala, primjerice često smo dijelili letke uživo i slali ih poštom, a danas je cijeli taj proces puno brži i jeftiniji. Tako danas primjerice u jednoj minuti šaljemo newsletter na preko četiri tisuće adresa.

U posljednje vrijeme se posebno fokusiramo na dijeljenje informacija putem društvenih mreža te smo se više okrenuli elektroničkim medijima poput lokalnih radio postaja i naše regionalne televizije, dok je tiskanih materijala sve manje.

Dakle, razvijaju se novi trendovi pa smatram da se mora živjeti u skladu s tim jer inače vas vrijeme pregazi.

Spomenuli ste da publika Istarskog narodnog kazališta ima razna obilježja. Možete li nam reći koliko je onda zapravo raznolika ponuda sadržaja koje pripremate?

Mi smo doista na neki način određeni kao kazalište za sve uzraste. Iako nemamo profesionalni ansambl u onom klasičnom smislu, cijelo vrijeme radimo po modelu koji je možda i najprihvatljiviji trenutno u širem dijelu Europe nakon transformacije kazališta od 90-ih godina do danas. Riječ je o modelu organizacije i angažmana kazališnih umjetnika po projektima koji je sve više IN.

Prednosti jesu da možete angažirati redatelje različitih profila i estetika koji sa sobom dovode autoski tim. Kazališni umjetnici – glumci, plesači, glazbenici – možete ih slobodno birati, da tako kažem, možete birati hoćete li one koji su slobodni ili koji su već negdje angažirani. Nedostatak je što u postprodukciji, odnosno kod repriza takvih predstava, uvijek postoji problem organizacije, odnosno mogućnosti angažmana tih slobodnih umjetnika. Potrebno je pažljivo birati vrijeme izvedbi, no teško je uskladiti da baš u isto brijeme svi budu slobodni, posebno ako je riječ o nekom većem ansamblu kojeg čini pet, šest ili više članova.

Svečano otvorenje novoobnovljene Kazališne dvorane Pietro Ciscutti u INK (Foto: Saša Miljević za INK)

Ako krenemo nekim redom prema uzrastima publike, moram naglasiti da u INK-a radimo predstave za one najmanje – za djecu. Mislim da smo u proteklih 20-ak godina imali jednu, usuđujem se reći čak impresivnu kazališnu produkciju predstava za djecu. Zanimljivo je da su to bile profesionalno vođene predstave u kojima su glumila upravo naša djeca. I danas držim da je, kad djeca igraju za djecu – to nekako puno iskrenije. Sad kad se malo prisjećam, zaista smo imali mnoštvo predstava za djecu, a definitivno ćemo ih imati i dalje.

Osim predstava za djecu, pripremamo i predstave za mlade pa sadržajno i tematski propitkujemo kako mlađa publika diše, posebice u novije vrijeme uz novog umjetničkog voditelja u INK-u. Također, radimo i predstave za građansku publiku, okrećemo se i klasicima, ali kroz prizmu novih pogleda na klasične materijale kroz izbor različitih redatelja. Općenito kad gledamo čitav naš višegodišnji opus, zapravo je uvijek bilo riječi o novom viđenju klasika, što i rade svi veliki redatelji. Ono što je zanimljivo jest da naša produkcija koja je vezana za klasike i za građansku publiku kreira predstave koje mogu gledati mahom i naši srednjoškolci.

Moram se još samo kratko dotaknuti razdoblja korona-krize jer je to period kada je nedostajao osobni kontakt između publike i kazališta, odnosno glumaca, od kojeg se još uvijek oporavljamo. Čekamo potpuni povratak publike u kazališta, no situacija se već prošle godine počela poboljšavati, a ove je godine još i bolja pa mislim da smo na dobrome putu.

Možemo li onda reći da uz porast raznolikosti, u vašoj kazališnoj kući kroz godine raste i kvaliteta?

Naravno! Kvaliteta nije mjerljiva brojkama i taj je pojam zapravo relativan u kontekstu umjetničke vrijednosti kazališne predstave, čak se može reći da je u kazalištu poprilično subjektivan. Stvar je afiniteta te percepcije gledatelja...

Kritičari su jedno, a publika drugo. Nama je iznimno važan upravo taj eho posjetitelja – ono što publika misli o predstavi. Zanimljivo je to što puno veći broj posjetitelja kazališta voli komedije, a ne teške drame koje potiču na razmišljanje i koje ne ostavljaju gledatelje ravnodušnima. Ipak, iako gledatelji ne izlaze baš iz kazališta s osmijehom na licu, često izlaze ispunjeni u nekom drugom smislu gdje propituju i sebe i svijet oko sebe.

Zato mislim da se mi, kada razgovaramo o kvaliteti, trudimo biti profesionalni te kroz izbor redatelja i glumaca kreiramo jednu prepoznatljivu produkciju koja opet mora zadovoljiti kriterij – za svakoga po nešto. Naša obaveza kao javne ustanove jest upravo to – zadovoljiti što veći broj ljudi. Mogu tako reći da je naša moralna obaveza da budemo više okrenuti našim građanima, a manje turistima, ako govorimo o kvaliteti programa kojeg kreiramo.

Cijelo vrijeme zapravo spominjemo posjetitelje pa me zanima, postoji li stalna publika koja prati događanja u INK? Ako da, kako ste to postigli?

Mi imamo već dosta posjetitelja koji su baš na svakoj predstavi, pogotovo na premijernim predstavama. Prije epidemije koronavirusa, imali smo i pretplatu te je to bio instrument kojim smo osiguravali određeni stalni broj posjetitelja. Bilo je to 200-tinjak ljudi što zaista nije malo.

U doba koronakrize to smo obustavili i moram reći da još uvijek to nismo vratili u praksu jer nam se čini da je, s obzirom da nemamo vlastiti ansambl i da zbog toga ne možemo računati na kontinuitet u reprizama, možda bolje nastaviti sa slobodnom prodajom i na taj način privlačiti posjetitelje.

U današnje vrijeme živimo nekim ubrzanim tempom i ne planiramo baš previše unaprijed te ne možemo znati dva mjeseca unaprijed hoćemo li moći otići odgledati neku predstavu. To nam se pokazalo i u praksi jer nam se najviše ulaznica prodaje neposredno prije predstave, a ne onako kao što se primjerice neki koncerti rasprodaju unaprijed.

Kada već govorimo o vjernoj publici, nedavno ste dodjelili i novoutemeljenu nagradu „Gledatelj kazališne sezone" 16-godišnjem Bartolu Pekici, je li tako?

Točno! Najgledatelj sezone je odabran prigodno jer za sobom imamo sezonu naslovljenu „Oda mladosti" tijekom koje smo imali predstave tematski vezane uz djetinjstvo, odrastanje i obitelj pa nam je u fokusu svakako bila mlađa publika. Naš ovogodišnji dobitnik je doista jedan čudestan mladi čovjek koji je s tolikom strašću pratio naše programe.

Ravnateljica INK-a Gordana Jeromela Kaić, dobitnik nagrade Bartol Pekica i umjetnički voditelj INK-a Matija Felin (Foto: Manuel Angelini za INK)

Ovo je samo jedan od instrumenata razvoja publike s kojim nastavljamo i dalje. Pred nama je „Oda srcu" ili „Oda ljubavi" pa ćemo shodno tome definirati kriterije za odabir najgledatelja.

Dakle, razvoj publike je doista ključan segment u našem poslu te kazališta svakako moraju ulagati dodatne napore kako bi zadržali publiku i privukli nove gledatelje. Mislim da je to jedan od najvećih izazova koji je pred kazalištima diljem svijeta jer kroz razvoj publike, da se vratim na prvo pitanje, razvijamo naš identitet, kulturu i sebe kao čovjeka.

Prema Vašem mišljenju, kako bi se u budućnosti trebalo poticati građane i goste na konzumaciju kulturnih sadržaja? Spomenuli ste promjenu trendova pa je li dovoljno samo pratiti trendove i biti u korak s vremenom?

Svakako nije dovoljno. Mislim da moramo pratiti trendove, ali ne smijemo nikada zaboraviti da je naša zadaća razvijati kulturu našega društva. Moramo zadržati našu tradiciju i ono što nas čini ovime što jesmo. Istarsko narodno kazalište ima u svom nazivu istarsku odrednicu i mislim da smo mi dužni raditi na njegovanju našeg govornog izričaja, čakavštine i to kroz poticanje stvaralaštva na dijalektu, dramskog pisanja, pisanja poezije, ali i postavljanjem predstava koje se tematski bave našom prošlošću, ili našim običajima... Kazalište uvijek mora imati prostora za to da ne ode u zaborav ono što jesmo.

Stablo najbolje raste tamo gdje su mu korijeni stoga treba njegovati te korijene i redovito ih zalijevati kako bi mi bili ono što jesmo.

Kazališna dvorana Pietro Ciscutti u INK-u (Foto: Arhiva IstraIN-a)

Da se vratim još kratko na praćenje trendova. Moramo pratiti trendove i svakako možemo kao ustanova surađivati s primjerice turističkim sektorom, turističkim zajednicama i velikim tvrtkama, kojih na sreću u Istri ima puno, na razvoju kulturnih programa i sadržaja koji neće imati jezičnu barijeru poput neverbalnog teatra, plesnih predstava, klasične glazbe i sličnih programa koji se mogu komercijalizirati da postanemo – ne samo destinacija sunca i mora, već i destinacija kulture.

No, to se ne može napraviti od danas do sutra već je potrebno imati viziju i osmisliti cijelu strategiju. To zahtjeva precizno razmišljanje i planiranje programa, budžeta, oglašavanja... Ništa nije ne moguće, samo treba imati dobru ideju, osigurati dobre suradnje i puno raditi.

Što mislite o ponudi kulturnih sadržaja u Istarskoj županiji?

Osobno ne stižem pratiti toliku količinu događanja, samo znam da ih ima jako, jako puno pa mislim da imamo hiperprodukciju u svakom segmentu. Ipak, istovremeno mislim da to pokazuje naše bogatsvo i čini mi se da su programi dobro posjećeni tako da onda to sve skupa nekako ima smisla.

Izuzev komercijalnih programa koji su uspješni, treba dobro sagledati programe koji se financiraju pretežito ili djelomično iz gradskih ili županijskog proračuna. Smatram da je velika odgovornost na Kulturnim vijećima i mislim da se trebaju razviti alati evaluacije, vrednovanja onoga što je učinjeno i da to bude jedan od kriterija na temelju kojeg će se sljedeće godine odobravati sredstva.

Već je učinjeno puno napora u procesu selekcije programa kroz vijeća, a postoji i participacija građana na razne načine, no mislim da još uvijek nedostaje ta procjena o tome što je napravljeno prošle godine kako bi se u ovoj mogla dobiti sredstva. Potrebno je naći mjerljive kriterije po kojima će se ocjenjivati uspješnost pojedinih programa.

Za kraj, što bi poručili sugrađanima, ljudima iz Istre i svima onima koji se zateknu u Istri – zašto bi se trebali odlučiti na konzumaciju kulturnih sadržaja? Što će im to donijeti?

Mislim da će na taj način postati bolji ljudi, da će razviti veću empatiju prema drugima, da će poboljšati razumijevanje drugih, da će naučiti prihvatiti različitosti jer nas kultura uči spajati, a ne dijeliti nas jedne od drugih. Kultura nas zaista u širem kontekstu uči da volimo naše i prihvaćamo tuđe te tako postajemo bolji ljudi pa uvijek trebamo birati kulturu koja spaja.

Dođite u kazalište, povežite se s drugih dvjestotinjak ljudi u publici, tamo ćemo se trpiti dva sata i svatko će imati neka svoja razmišljanja, no važno je da budemo zajedno, da se uvažamo i da se poštujemo jer ta različitost je bogatsvo.

Članak je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti.

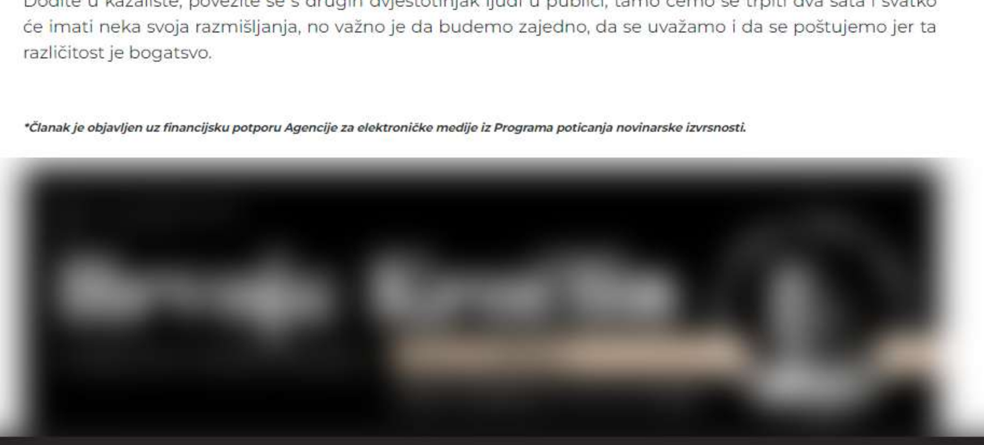

Copyright © 2021www.istrain.hr. All rights reserved.

Najnovije | Najčitanije
1. U Rovinju se otvara izložba koja će zbog vrijednosti i osjetljivosti predmeta biti otvorena samo tjedan dana
2. Zbor Roženice organizira koncert povodom 45. obljetnice djelovanja
3. U Rovinju krivotvorio dokument kako bi ilegalno izgradio zgradu
4. U potrazi si za poslom? Imamo rješenje!
5. U Rovinju dilao drogu, a prilikom pretresa policija pronašla i automatsku pušku